

The Sustainable Energy Action Plans in Cyprus

Savvas Vlachos
Cyprus Energy Agency
Energy Specialist

Directorate-General
for Energy

2nd ISLEPACT European Conference

21 November 2012
Brussels - Belgium

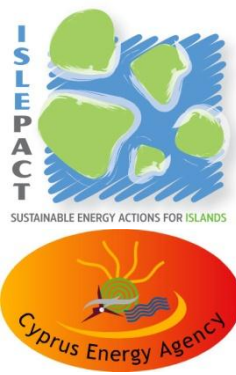

The Cyprus Energy Agency

Official Date of Establishment:
9/2/2009

Co-Financing:

- ✓ **75% by the European Commission through the “Intelligent Energy for Europe” programme (2007-2013)**
- ✓ **25% by the Cyprus Union of Communities**

**INTELLIGENT
ENERGY
EUROPE**
FOR A SUSTAINABLE FUTURE

Directorate-General
for Energy

The Cyprus Energy Agency

Specific objectives:

Promotion of
Renewable
Energy Sources

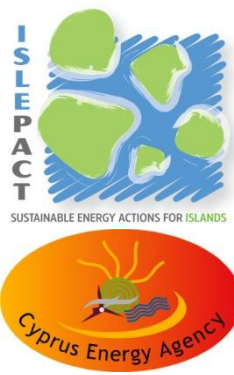
Promotion of
Energy
Efficiency

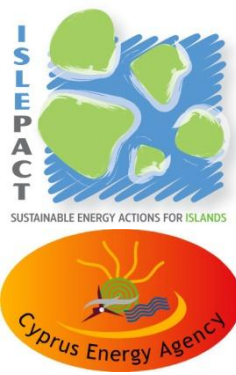
Promotion of
Sustainable
transport

Supporting
Local
Authorities

The Cyprus Energy Agency

Anthi Charalambous

Director

Anthi.Charalambous@cea.org.cy

Savvas Vlachos

Energy Specialist

Savvas.Vlachos@cea.org.cy

Maria Ioannidou

Energy Education

Maria.ioannidou@cea.org.cy

Harris Kordatos

Environmental Protection

Harris.Kordatos@cea.org.cy

Orestis Kyriakou

Energy Management

Orestis.Kyriakou@cea.org.cy

Gloria Argyrou

Office Administrator

Gloria.Argyrou@cea.org.cy

Directorate-General
for Energy

Introduction

From Cyprus...

14 Municipalities and Communities

10 Urban and 4 Rural

5 coastal, 1 mountainous, 2 semi mountainous, 6 urban

32% Population coverage

270.000 people

90.000 households

14 Sustainable Energy Action Plans

Directorate-General
for Energy

Geographical coverage

Pact of Island signatures

13 Local Authorities
signed the Pact of
Island at the beginning
of the Project

1 Local Authority
joined the Pact of
Island later

www.islepact.eu

ISLE PACT
SUSTAINABLE ENERGY ACTIONS FOR ISLANDS

ΕΝΤΥΠΟ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ

Εγώ, ο Ανδρέας Πέτρου, Δήμαρχος του Δήμου Αγλαντζιάς, σας ενημερώνω ότι το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου σε απόφαση της συνεδρίας του στις 15.11.2010 με έχει εξουσιοδοτήσει να υπογράψω το «Σύμφωνο των Νησιών», έχοντας πλήρη επίγνωση όλων των υποχρεώσεων μου, και ειδικότερα:

- * την υπέρβαση των στόχων που τίθενται από την ΕΕ για το 2020, για μείωση των εκπομπών CO₂ εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου κατά τουλάχιστον 20%.
- * την υποβολή ενός Ενεργειακού Σχεδίου Δράσης συμπεριλαμβανομένου και της απογραφής των εκπομπών CO₂ για το έτος αναφοράς στο Δήμο. Το Σχέδιο Δράσης θα περιγράφει τους στόχους που θα πρέπει να επιτευχθούν σε διάστημα ενός έτους από την ημερομηνία υπογραφής του παρόντος Συμφώνου.
- * την υποβολή μιας έκθεσης προόδου τουλάχιστον κάθε δεύτερο έτος μετά από την υποβολή του Ενεργειακού Σχεδίου Δράσης για σκοπούς αξιολόγησης, ελέγχου και επαλήθευσης. Η πρώτη έκθεση εφαρμογής θα πρέπει να υποβληθεί πριν από την ολοκλήρωση του έργου ISLE-PACT.
- * την οργάνωση των «Ημερών Ενέργειας», σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και με άλλους εμπλεκόμενους φορείς, που θα επιτρέψουν στους πολίτες να επωφεληθούν άμεσα από τις προοπτικές και τα οφέλη από την αποδοτικότερη χρήση της ενέργειας και την τακτική ενημέρωση των μέσων ενημέρωσης (ΜΜΕ), σχετικά με τις εξελίξεις και την πρόοδο των εργασιών του Σχεδίου Δράσης.
- * την εμπλοκή και συμμετοχή σε εκδηλώσεις που οργανώνονται από Ευρωπαϊκούς Φορείς και σχετίζονται με το «Σύμφωνο των Νησιών» και το «Σύμφωνο των Δημάρχων».
- * την προώθηση της υλοποίησης βιώσιμων ενεργειακών επενδύσεων εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου, στα πλαίσια του έργου «ISLE-PACT».

 Υπογραφή

Δήμος Αγλαντζιάς
 Αικατερίνης Καρνάρο 8, Τ.Κ. 2108
 Αγλαντζιά, Κύπρος
 Πληθυσμός: 22.000
 Ημερομηνία: 21.11.2010
 Ατομο επικοινωνίας: Άντρη Ευτυχίου
 Email: info@aglantzia.org.cy
 Αριθμός τηλεφώνου: 0035722462233

Pact of Island signatures - Ceremony

20 January 2011 Nicosia

Pact of Island signatures - Ceremony

12 April 2011 Brussels

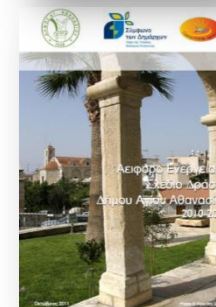
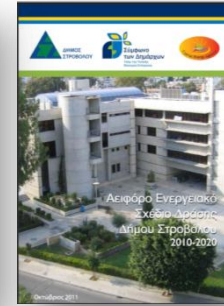
Other initiatives and commitments

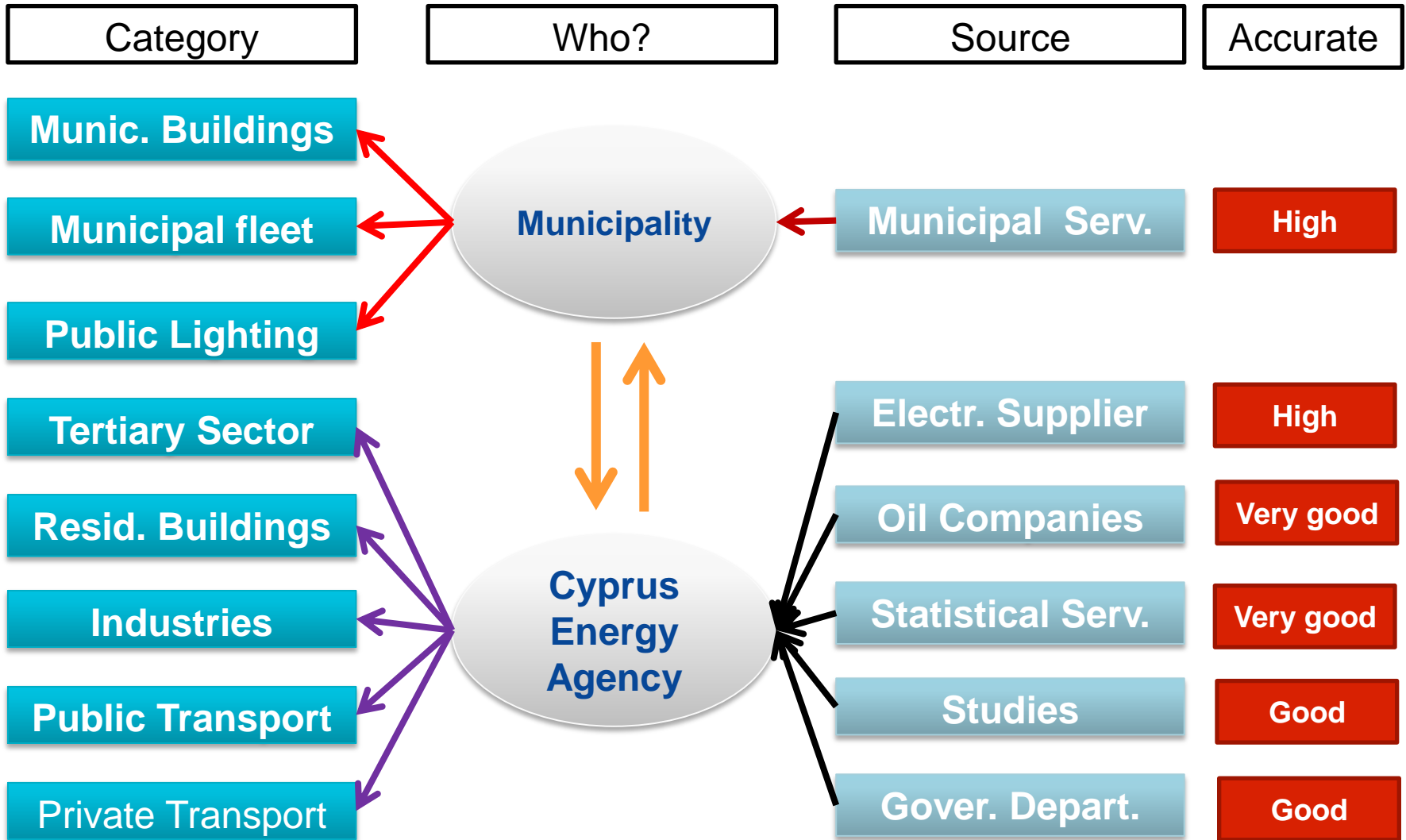
A/A	Local Authority	Covenant of Mayors	Pact of Islands	European Energy Award
1	Strovolos	√	√	√
2	Larnaca	√	√	√
3	Lakatamia		√	
4	Paralimni	√	√	
5	Aradippou		√	
6	Aglantzia	√	√	√
7	Agios Athanasios	√	√	√
8	Latsia	√	√	√
9	Dali		√	
10	Yeri		√	
11	Ergates		√	
12	Polis Chrysochous		√	√
13	Lefkara	√	√	√
14	Psimolofou		√	

Sustainable Energy Action Plans

Basic Steps
Collection of data for energy balance
Setup of energy balance for the base year
Development of the business as usual scenario until 2020
Development of alternative scenarios and selection of the ISEAP scenario
Final ISEAPs for each island or group of islands
Approval of ISEAPs by Municipal Councils
Implementation of ISEAPs
Monitoring of ISEAPs

Baseline Emission Inventory

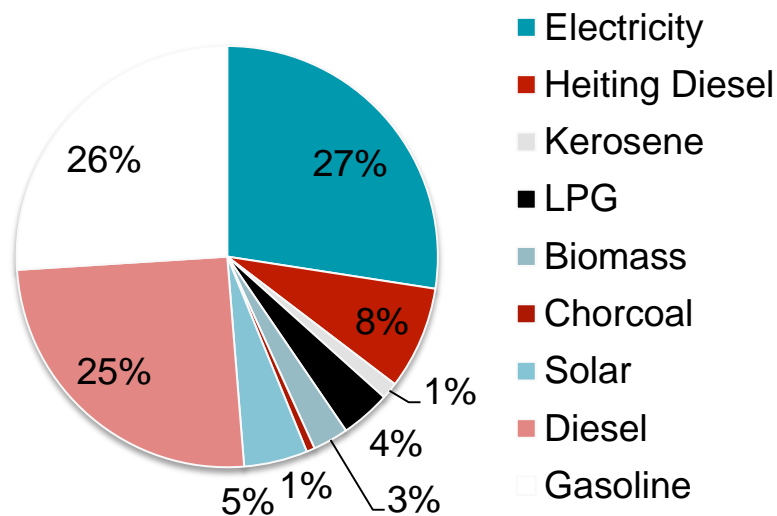

Baseline Emission Inventory

Final Energy Consumption in the Selected Local Authorities

Share of Energy Sources (2009)
14 Local Authorities of Cyprus

TOTAL 14 LOCAL AUTHORITIES	MWh 2009
Electricity	1,359,132
Heating Diesel	391,725
Kerosene	63,551
LPG	189,995
Biomass	135,181
Chorcoal	31,557
Solar	241,665
Diesel	1,251,989
Gasoline	1,287,878
TOTAL	4,952,672

	MWh
Photovoltaic	1,103
Biogas	1,671

Total Tonnes of CO2 emissions 2,010,001

Directorate-General
for Energy

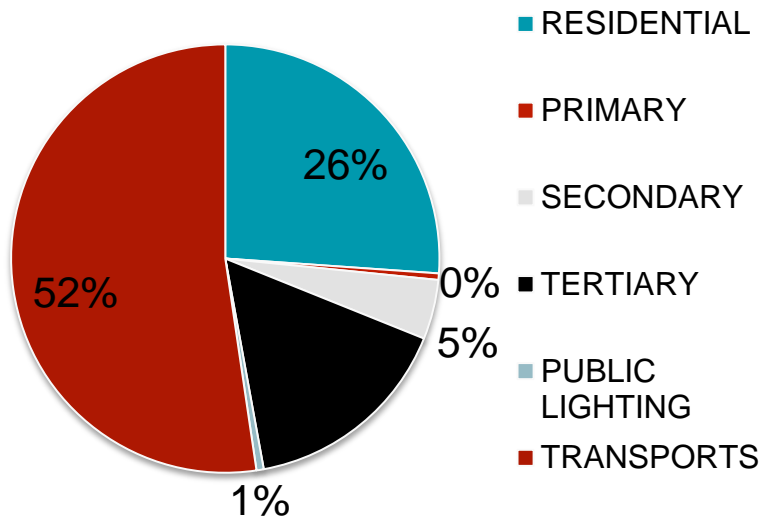

Baseline Emission Inventory

Final Energy Consumption in the Selected Local Authorities

Share of Energy Sectors (2009) 14 Local Authorities of Cyprus

TOTAL 14 LOCAL AUTHORITIES	MWh
	2009
RESIDENTIAL	1,292,940
PRIMARY	24,227
SECONDARY	222,638
TERTIARY	793,961
PUBLIC LIGHTING	27,205
TRANSPORTS	2,591,702
TOTAL	4,952,672

Sustainable Energy Action Plans

• Proposed Measures – Main categories

1. Public buildings

2. Public lighting

3. Investment in Renewable Energy Sources

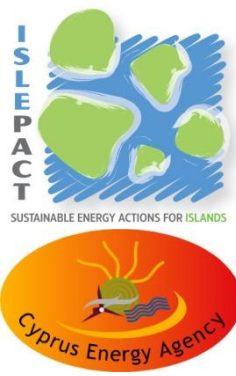
4. Awareness

- Residential sector
- Secondary sector
- Tertiary sector
- Transports

Sustainable Energy Action Plans

With numbers

By 2020:

- CO₂ reduction 475.000 tones/year
- 1.600.000 MWh/year energy Savings
- 62.000 MWh/year renewable energy increase
- >20% CO₂ reduction (Local level)

- Represents **6 % of the National CO2 emissions**

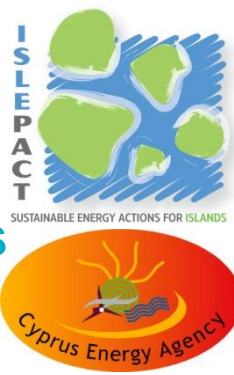
Directorate-General
for Energy

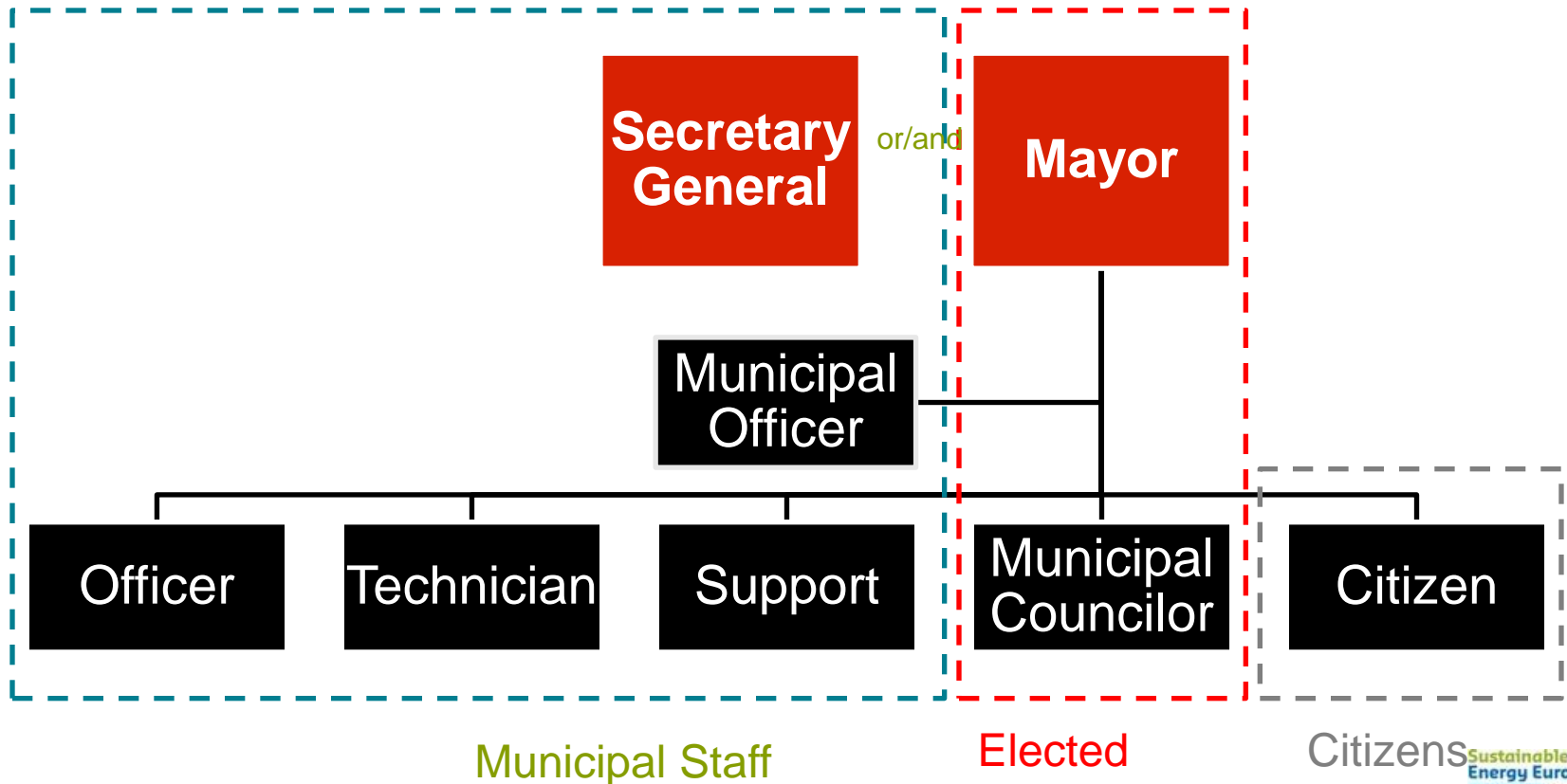

Sustainable Energy Action Plans

Creation of new administrative structures in the Municipalities

Municipal Energy teams constitution

Sustainable Energy Action Plans Dialogue-Site Visits

Directorate-General
for Energy

Sustainable Energy Action Plans

Increase awareness - Working with citizens and stakeholders

Drawing Competition

Directorate-General
for Energy

Sustainable Energy Action Plans

Increase awareness - Working with citizens and stakeholders

Award Ceremony

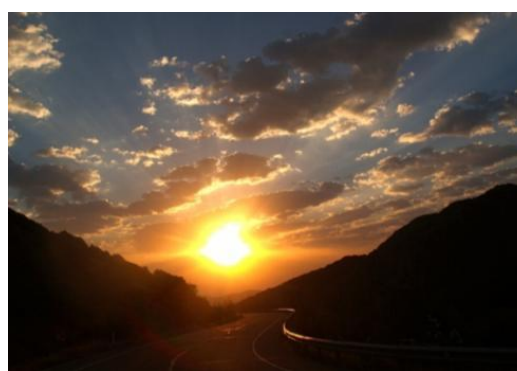
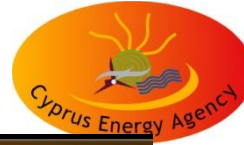
Directorate-General
for Energy

Sustainable Energy Action Plans

Increase awareness - Working with citizens and stakeholders

Photo Competition

Directorate-General
for Energy

Sponsored by EAC

Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου

Sustainable Energy Action Plans

Increase awareness - Working with citizens and stakeholders

Energy Days and events

Directorate
for Energy

Sustainable Energy Action Plans

Increase awareness - Working with citizens and stakeholders

Energy Days and events

Directorate
for Energy

Sustainable Energy Action Plans

Increase awareness - Working with citizens and stakeholders

Energy Days and events

Directorate
for Energy

Sustainable Energy Action Plans

Increase awareness - Working with citizens and stakeholders

Educational material
Table Game...

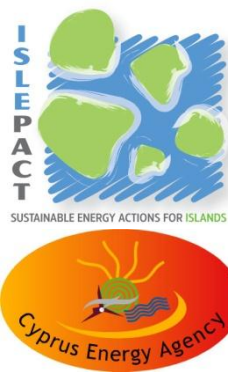
ΤΕΡΜΑ

100	99	98	97	96	95	94	93	92	91
Δεν κάνετε σωστά ρυθμίσεις της θέρμανσης των κλιμακιστικών και της θέρμανσης σπασιλάτων στο σπίτι.	Μαθαίνετε το αποκοινό των γονιών σου με τον φίλο σου για να πάει κάπου. Προκείμενο 3 τετράγωνα.	Μαθαίνετε το αποκοινό των γονιών σου με τον φίλο σου για να πάει κάπου. Προκείμενο 3 τετράγωνα.	Μαθαίνετε το αποκοινό των γονιών σου με τον φίλο σου για να πάει κάπου. Προκείμενο 3 τετράγωνα.	Μαθαίνετε το αποκοινό των γονιών σου με τον φίλο σου για να πάει κάπου. Προκείμενο 3 τετράγωνα.	Σέκασες σωστά την τηλεόραση στο βράδυ.	Σέκασες σωστά την τηλεόραση στο βράδυ.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για την εξοικονόμηση ενέργειας και ρίξε ένα το ζάρι.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για την εξοικονόμηση ενέργειας και ρίξε ένα το ζάρι.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για την εξοικονόμηση ενέργειας και ρίξε ένα το ζάρι.
81	80	79	78	77	76	75	74	73	72
Κάνεις καταγραφή των καταναλωτικών ενέργειας με σκοπό την εξοικονόμηση.	Κάνεις καταγραφή των καταναλωτικών ενέργειας με σκοπό την εξοικονόμηση.	Κάνεις καταγραφή των καταναλωτικών ενέργειας με σκοπό την εξοικονόμηση.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για τη βιωσιμότητα και ρίξε ένα το ζάρι.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για τη βιωσιμότητα και ρίξε ένα το ζάρι.	Σέκασες τον εκτυπωτή σου. Προκείμενο 2 τετράγωνα.	Σέκασες τον εκτυπωτή σου. Προκείμενο 2 τετράγωνα.	Χρησιμοποίησε τη λειτουργία για τις μεταφορές σου. Προκείμενο 6 τετράγωνα.	Χρησιμοποίησε τη λειτουργία για τις μεταφορές σου. Προκείμενο 6 τετράγωνα.	Χρησιμοποίησε τη λειτουργία για τις μεταφορές σου. Προκείμενο 6 τετράγωνα.
61	60	59	58	57	56	55	54	53	52
Χρησιμοποίησε το ποδήλατό σου για το σχολείο. Προκείμενο 4 τετράγωνα.	Σέκασες όλο το βράδυ τα φωτιστικά στο σπίτι αναμμένα.	Σέκασες όλο το βράδυ τα φωτιστικά στο σπίτι αναμμένα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Χρησιμοποίησε επανφορτιζόμενα μπαταρίες. Προκείμενο 2 τετράγωνα.	Χρησιμοποίησε επανφορτιζόμενα μπαταρίες. Προκείμενο 2 τετράγωνα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για τη χειμερινή ενέργεια και ρίξε ένα το ζάρι.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για τη χειμερινή ενέργεια και ρίξε ένα το ζάρι.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για τη χειμερινή ενέργεια και ρίξε ένα το ζάρι.
41	40	39	38	37	36	35	34	33	32
Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Χρησιμοποίησε λειτουργία εξοικονόμησης ενέργειας στο laptop σου. Προκείμενο 4 τετράγωνα.	Χρησιμοποίησε λειτουργία εξοικονόμησης ενέργειας στο laptop σου. Προκείμενο 4 τετράγωνα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για την εξοικονόμηση ενέργειας και ρίξε ένα το ζάρι.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για την εξοικονόμηση ενέργειας και ρίξε ένα το ζάρι.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για την εξοικονόμηση ενέργειας και ρίξε ένα το ζάρι.
21	20	19	18	17	16	15	14	13	12
Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Σέκασες τον οθόνι του υπολογιστή σου σε λειτουργία αναμονής.	Σέκασες τον οθόνι του υπολογιστή σου σε λειτουργία αναμονής.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για τη χειμερινή ενέργεια και ρίξε ένα το ζάρι.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για τη χειμερινή ενέργεια και ρίξε ένα το ζάρι.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για τη χειμερινή ενέργεια και ρίξε ένα το ζάρι.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.	Απάντησε σωστά σε μία ερώτηση για να ανέβεις τη σκάλα.

ΑΡΧΗ

Sustainable Energy Action Plans

Increase awareness - Working with citizens and stakeholders

Educational material
Mouse pad...

Directorate-General
for Energy

Sustainable Energy Action Plans

Increase awareness - Working with citizens and stakeholders

Educational material School calendar...

εβδομαδιαίο σχολικό πρόγραμμα

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο

Ενεργειακό Γραφείο Κυπρίων Πολιτών

Αγαπώ τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Σώζω τον πλανήτη

Κάνω εξοικονόμηση ενέργειας

INTELLIGENT ENERGY EUROPE

ΕΝΩΣΗ ΚΟΙΝΩΤΗΤΩΝ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Το έντυπο αυτό τυπώθηκε σε ανακυκλωμένο χαρτί!

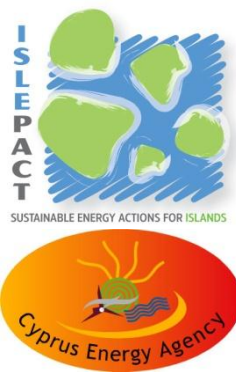

Directorate-General
for Energy

Sustainable Energy Action Plans

Increase awareness - Working with citizens and stakeholders

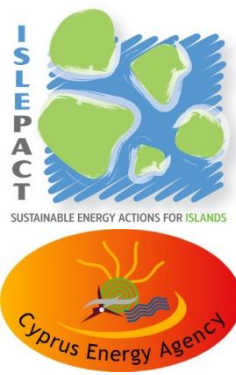
Mobility weeks

Sustainable Energy Action Plans

Increase awareness - Working with citizens and stakeholders

Energy Days

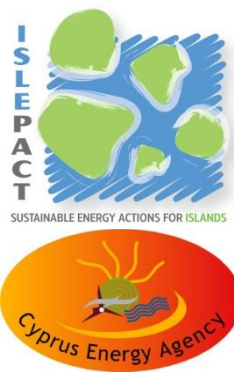

Directorate-General
for Energy

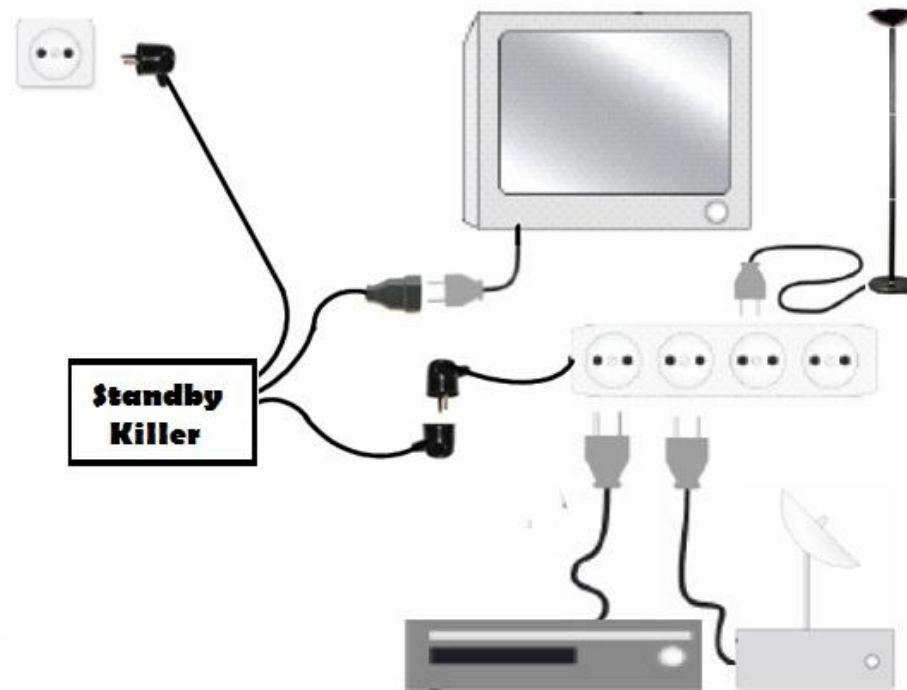

Sustainable Energy Action Plans

Increase awareness - Working with citizens and stakeholders

Distribution of Energy Saving Equipment

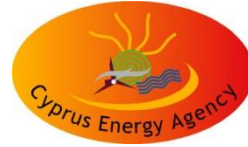

Directorate-General
for Energy

Sustainable Energy Action Plans

Increase awareness - Working with citizens and stakeholders

Brochure “Climate Change – Learn how you can help”

Η αλλαγή του κλίματος είναι ένα παγκόσμιο πρόβλημα με τρομακτικές συνέπειες για το μέλλον του πλανήτη μας αν δεν δράσουμε τώρα.

Ακόμη και οι μικρές αλλαγές στις καθημερινές μας συνήθειες μπορούν να μειώσουν την κατανάλωση ενέργειας και να συμβάλουν στη μείωση των εκπομπών των καρβόνιου του θερμοκηπίου» χωρίς να επηρεαστεί η ποιότητα της ζωής μας.

**Η ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ
ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟ ΕΜΑΣ!
ΠΑΙΡΝΟΥΝΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΜΑΣ!**

Επίσημο σχέδιο δράσης δημοσίευσε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Η έκδοση αυτή ετοιμάστηκε σε συνεργασία με το Ενεργειακό Κέντρο της Περιφέρειας Κρήτης.

Ενεργειακό Γραφείο Κυπρίων Πολιτών

08ός Λεύκωνος 20, Μαρκίδες Νεώτ 13, Γραφείο 403, 2064 Στρόβολος, Λευκωσία.
Τηλέφωνο: 22667716, 22667726
Φαξ: 22667736
email: info@cea.org.cy
website: www.cea.org.cy

Ενεργειακό Γραφείο Κυπρίων Πολιτών

Η αλλαγή του κλίματος εξαρτάται ΚΑΙ ΑΠΟ ΣΕΝΑ

Μάθε τι μπορείς να κάνεις για να βοηθήσεις

Directorate-General
for Energy

Sustainable Energy Action Plans

Increase awareness - Working with citizens and stakeholders

Poster with save energy tips:

Οι κανόνες του δωματίου μου:

- 1 Σβίνω τα φώτα πριν φύγω από το δωμάτιο και χρησιμοποιώ οικονομικούς λαμπτήρες!
- 2 Σβίνω την τηλεόραση, τον υπολογιστή και το στερεοφωνικό από την πρίζα και δεν τα αφήνω σε κατάσταση αναμονής!
- 3 Δεν ανοίγω τα παράθυρα όταν το κλιματιστικό είναι ανοιχτό και το αφήνω πριν φύγω από το δωμάτιο!
- 4 Χρησιμοποιώ επαναφορτιζόμενες μπαταρίες!

Βοηθώ και εγώ στην προστασία του πλανήτη μας:

Αγαπώ το περιβάλλον, ηρώς ενέργειας, Εξοικονομώ Ενέργεια, Ανανεώσιμα

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΥΠΡΟΥ ΠΑΙΣΙΝ
Cyprus Energy Agency

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
Τα όνειρά σας έχουν δύναμη.

Poster for offices with save energy tips:

ΔΙΝΩ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ στην εξοικονόμηση ενέργειας

Υπολογιστής
Δεν αφήνω τον σκάνο να λειτουργεί ή σε κατάσταση αναμονής όταν δεν το χρησιμοποιώ. Αποσυνδέω το φερμά από το πρίζα που τον χρησιμοποιώ όταν είναι μακριά από τον χώρο εργασίας.

Φωτισμός
Αποσυνδέω τα φωτάκια φωτισμού χρησιμοποιώντας φυσικά φώτα για να αποταχίσω τελείως φωτισμός. Κλείνω τα φώτα όταν φύγω από το γραφείο μου.

Εκτυπώσεις
Δεν αφήνω την εκτύπωση να λειτουργεί άσκοπα όταν δεν την χρησιμοποιώ. Περιορίζω τα αποτυπώματα εκτύπωσης και τους όρους εκτύπωσης. Σβίνω το περιβάλλον από τον εκτυπωτή.

Κλιματισμός & Θέρμανση
Δεν χρησιμοποιώ ανεξέλεγκτους θερμοκρασίες για θέρμανση ή ψύξη των χώρων. Κλείνω θέρμανση για το κλιματισμό είναι 26 °C και για το κλιματισμό 21 °C.

Ανοιγματα
Κλείνω τα παράθυρα όταν ο χώρος θέρμανσης ή κλιματισμού. Ρυθίζω τα ανοίγματα επί τους ημερησίως: τα θέρμανση και το ψυγείο από τον ήλιο.

ΗΕΡΕΨΙ ΟΤΙ...? ΜΑΘΕ ΟΤΙ...!

Το 45% του ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καταναλώνεται από κτίρια. Τα 100 μτ 10% του ενέργειας που καταναλώνεται στα κτίρια χρησιμοποιείται για θέρμανση και ψύξη των χώρων.

Το 45% του ενέργειας που καταναλώνεται στα κτίρια αποτελεί από Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία, Ολλανδία και Σουηδία.

Μπορούμε να μειώσουμε το 20% την κατανάλωση ενέργειας στα κτίρια με απλά μέτρα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ως στόχο να μειώσει την κατανάλωση ενέργειας στα κτίρια κατά 30% μέχρι το 2020.

Ευρωπαϊκό Γραφείο Κύπρου Παισίν
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Πειραιώς
Εκδόσεις 06 12 402 2944 (Ελλάδα) / 2980770, 2980778 / 2980779 / 4040400 (cy) / www.ise.gov.cy

Sustainable Energy Action Plans

Training Municipal Staff – Eco driving

Φιλικά προς το περιβάλλον οχήματα

Φιλικά προς το περιβάλλον οχήματα είναι τα οχήματα που έχουν χαμηλές εκπομπές CO₂ και χαμηλή κατανάλωση καυσίμου. Οι εκπομπές CO₂ μετρούνται σε kg ανά km ενώ η κατανάλωση καυσίμου σε λίτρα ανά 100km.

Ηλεκτρικά Οχήματα

Είναι τα οχήματα που κινούνται με την ηλεκτρική ενέργεια που αποθηκεύεται κατά τη φόρτιση στις μπαταρίες που διαθέτουν. Κατά την οδήγηση δεν υπάρχουν εκπομπές CO₂ αφού το όχημα δεν χρησιμοποιεί συμβατικό καύσιμο όπως πετρέλαιο και βενζίνη.

Οι μπαταρίες ηλεκτρικών οχημάτων μπορούν να φορτιστούν χρησιμοποιώντας ηλεκτρισμό που παράγεται από τους Ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς ή ακόμα και από ηλεκτρισμό που παράγεται από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Όταν το ηλεκτρικό όχημα φορτίζεται από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας τότε οι εκπομπές CO₂ είναι μηδέν !!

Υβριδικά Οχήματα

Είναι τα οχήματα στα οποία η κίνηση οφείλεται σε ένα συμβατικό κινητήρα αλλά και σε ένα ηλεκτρικό κινητήρα. Ο ηλεκτρικός κινητήρας παίρνει ενέργεια από τις επιπρόσθετες μπαταρίες που διαθέτει το όχημα και φορτίζονται κατά την οδήγηση όταν ο οδηγός φρεναρει ή ελαττώνει ταχύτητα. Έχουν χαμηλή κατανάλωση καυσίμου και χαμηλές εκπομπές CO₂ !!

Οχήματα υδρογόνου

Είναι τα οχήματα που χρησιμοποιούν ως καύσιμο το υδρογόνο που μπορεί να παραχθεί από την ηλεκτρόλυση του νερού. Επομένως, τα οχήματα αυτά δεν παράγουν CO₂ κατά την κίνηση τους!!

Οδηγούμε οικολογικά με το πρώτο 100% ηλεκτρικό αυτοκίνητο Nissan Leaf από τον όμιλο Πηλίκουα.

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΥΠΡΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ
Οδός Λεωκωμοσ20, Μαρτίνης Κυριάτ 13,
Γραφείο 403, 2064 Στρόβολος, Λευκωσία.
Τηλέφωνο: 22667716, 22667726
Φαξ: 22667736
email: info@ceia.org.cy
website: www.ceia.org.cy
Supported by
INTELLIGENT ENERGY
EUROPE

Οικολογική Οδήγηση

- Προστασία του Περιβάλλοντος
- Εξοικονόμηση Καυσίμου και Χρημάτων
- Οδική Ασφάλεια

 Το 23% των συνολικών εκπομπών CO₂ στην Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλεται στις οδικές μεταφορές

Sustainable Energy Action Plans

Training Municipal Staff – Saving energy in Offices

<p>Υπολογιστής Δεν αφήνουμε την οθόνη και τον υπολογιστή σε λειτουργία ή σε κατάσταση αναμονής όταν δεν τα χρησιμοποιούμε. Αποσυνδέουμε τον φορτιστή υπολογιστή από τον μπουκάλι όταν είναι πλήρως φορτισμένος.</p>		<p>Φωτισμός Αξιοποιούμε το φυσικό φωτισμό. Χρησιμοποιούμε φωτιστικά γραφείου για να επιμηχύνεται τοπικός φωτισμός. Κλείνουμε το φως όταν φύγουμε από το γραφείο μας.</p>	
	<p>Εκτυπώσεις Δεν αφήνουμε τον εκτυπωτή σε λειτουργία ή κατάσταση αναμονής όταν δεν τον χρησιμοποιούμε. Περιορίζουμε τη σπατάλη κεραιών εκτυπωτών και στις δύο πλευρές. Σκεφτείτε το περιβάλλον πριν την εκτύπωση.</p>		<p>Κλιματισμός & Θέρμανση Δεν χρησιμοποιούμε υπερβολικές θερμοκρασίες για θέρμανση ή ψύξη των χώρων. Ιδανική θερμοκρασία για το καλοκαίρι είναι 26 °C και για το χειμώνα 21 °C.</p>
	<p>Ανοίγματα Κλείνουμε τα παράθυρα όταν ο χώρος θερμαίνεται ή κλιματίζεται. Ρυθμίζουμε τα οκτώπτερα έτσι ώστε να εκμεταλλευόμαστε τη θέρμανση και το φωτισμό από τον ήλιο.</p>		

Distribution of energy saving tips with Municipality Bills

Εξοικονομήστε ενέργεια στο σπίτι σας!

Ο Δήμος Αγίου Αθανασίου δεμεύτηκε με την υπογραφή του "Συμφώνου των Δημάρχων" και του "Συμφώνου των νησιών" να μειώσει τις εκπομπές CO₂ κατά 20% στην επικράτεια του μέχρι το 2020. Ένας στόχος που πρέπει να πετύχουμε όλοι μαζί για το περιβάλλον.

1.

Μην αφήνετε τις ηλεκτρικές συσκευές σε κατάσταση αναμονής. Εξοικονομήστε ενέργεια περίπου 6%.

3.

Χρησιμοποιήστε λαμπτήρες χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης και εξοικονομήστε ενέργεια μέχρι και 80% σε σχέση με τους λαμπτήρες πυρακτώσεως.

2.

Προτιμήστε την αγορά ηλεκτρικών οικιακών συσκευαίων υψηλής ενεργειακής κλάσης.

4.

Αξιοποιήστε το φυσικό φωτισμό κατά τη διάρκεια της ημέρας ανοίγοντας τις κουρτίνες και τα εικάστρα. Κλείνετε τα φώτα σε χώρους που δεν χρησιμοποιείτε.

5.

Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες χρησιμοποιήστε ανεμιστήρες ώστε να μειώσετε τη χρήση των κλιματιστικών.

6.

Μη ρυθμίζετε τη θέρμανση και τον κλιματισμό σε υπερβολικές θερμοκρασίες. Συνιστάται ρύθμιση θερμοκρασίας στους 26°C για το καλοκαίρι και 21°C για το χειμώνα.

7.

Εγκαταστήστε ηλιακό θερμοσίφωνα για τις ανάγκες ζεστού νερού χρήσης. Εξοικονομήστε 200 ευρώ ετησίως και μειώστε τις εκπομπές CO₂ κατά 2 τόνους!

8.

Χρησιμοποιήστε διπλά τζάμια για τα παράθυρα. Θα εξοικονομήσετε ενέργεια καθώς θα μειωθούν οι ανάγκες θέρμανσης και ψύξης των χώρων σας. Φροντίστε για τη θερμομόνωση της οροφής του επιπέδου σας καθώς το 35% των απωλειών θερμότητας ενός επιπέδου οφείλεται στην οροφή!

Sustainable Energy Action Plans

Raising Awareness via the website

www.larnaka202020.eu

Λάρνακα 20-20-20

20% μείωση των εκπομπών

Καλωσόρισμα

Νέα

Εκδηλώσεις

Άρθρα / Δημοσιεύσεις

Φωτογραφικό Αρχείο

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

Επικοινωνία

Καλωσορίσατε

Εδώ και χρόνια η Ευρωπαϊκή Ένωση καταβάλλει εντατικές προσπάθειες και καταρτίζει πολιτικές για αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών, με έλεγχο και οριοθέτηση των εκπεμπόμενων ρύπων από διάφορες πηγές και με εξοικονόμηση των φυσικών πόρων στην επικράτεια της... [περισσότερα](#)

Ο Δήμος Λάρνακας ευχαριστεί θερμά το Ενεργειακό Γραφείο Κυπρίων Πολιτών για την συνεχή υποστήριξη του ως προς την υλοποίηση του Ενεργειακού Σχεδίου Δράσης και τους συγχαίρει για την εξαιρετική δουλειά που επιτελούν.

e-Βιβλιοθήκη

Γενικές Πληροφορίες

Δήμος Λάρνακας

ΔΗΚ

Ενεργειακό Γραφείο
Κυπρίων Πολιτών

Έργο Medea

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Κυπριακή Δημοκρατία

Σύνταγμα των Δημότηων

Νέα

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011

Ανακοίνωση εφαρμογής μέτρου ΕΚΕΝ 6 το οποίο προβλέπεται στο Αειφόρο Ενεργειακό Σχέδιο Δράσης Δήμου Λάρνακας 2010-2020

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011

Ανακοίνωση Ενεργειακής Ομάδας Δήμου Λάρνακας για εφαρμογή μέτρου ΕΚΕΝ 7 το οποίο προβλέπεται στο Αειφόρο Ενεργειακό Σχέδιο Δράσης Δήμου Λάρνακας 2010-2020

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011

Εκδηλώσεις

Εκστρατείες ενημέρωσης για περιβαλλοντικά θέματα

Ο Δήμος Λάρνακας άρχισε εκστρατείες ενημέρωσης για περιβαλλοντικά θέματα το 2002 οργανώνοντας για πρώτη φορά την Εβδομάδα Περιβάλλοντος και έκτοτε καθιερώθηκε ως ετήσια ανοιχτή εκδήλωση.

Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας 2011

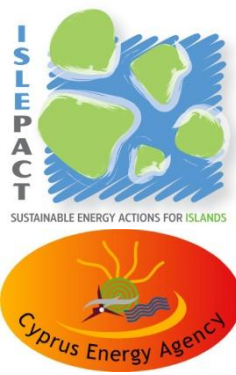
Directorate-G
for I

Sustainable Energy Action Plans

Promotion of sustainable transportation

- Free parking
- 14 Municipalities

An advertisement for free parking for green cars in Strovolos. It features a green car with a leaf on its roof, a blue 'P' parking sign with 'ΔΩΡΕΑΝ' (Free) written in red, and the text 'ΡΥΠΑΙΝΩ ΛΙΓΟΤΕΡΟ... Παρκάρω Δωρεάν!!!'. The top left corner has the logo of the Municipality of Strovolos (ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ) and a box for the registration number (Αρ. Εγγραφής:). The bottom text states the offer is valid from July 1st, 2010, to December 31st, 2011.

ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

Αρ. Εγγραφής:

ΡΥΠΑΙΝΩ ΛΙΓΟΤΕΡΟ...
Παρκάρω Δωρεάν!!!

ΔΩΡΕΑΝ

Ισχύει για όλους τους Δημοτικούς Χώρους Στάθμεσης του Δήμου Στροβόλου από 1ην Ιουλίου 2010 μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2011

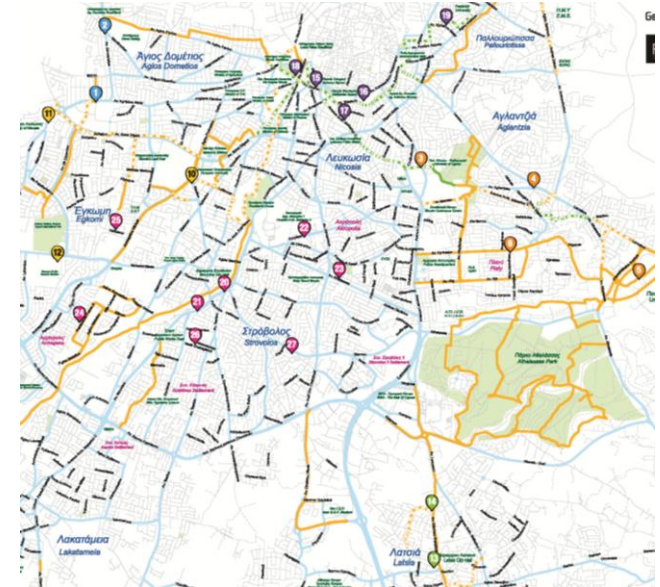
Directorate-General
for Energy

Sustainable Energy Action Plans

Promotion of sustainable transportation

- Bike sharing – 7 Municipalities – 27 stations – 315 bikes

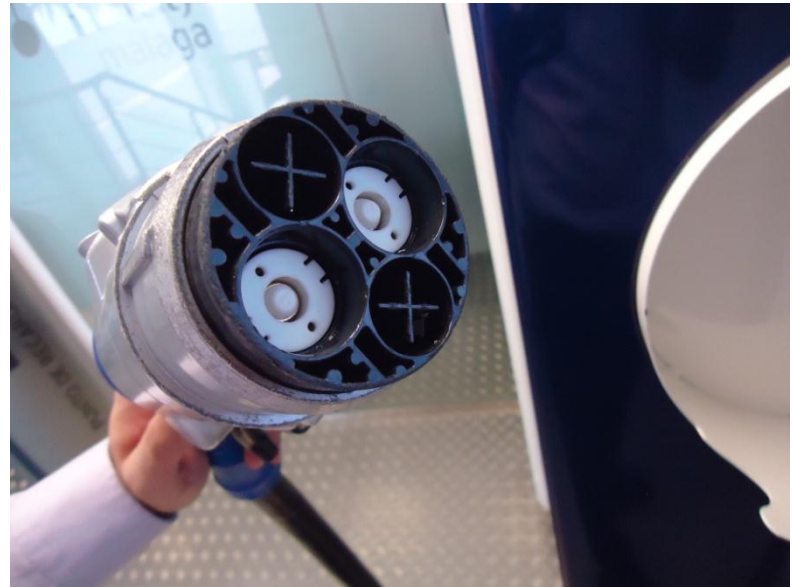
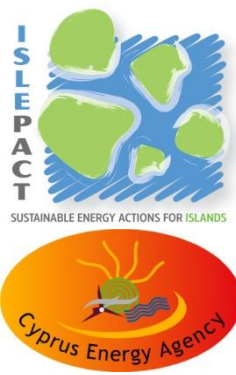

- increase the frequency on routes, using new City Buses with low cost

Sustainable Energy Action Plans

Promotion of sustainable transportation

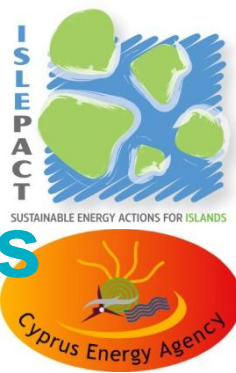
- 15 Electric Vehicles Charging points (Pilot project)
- 7 Municipalities

Sustainable Energy Action Plans

Utilization of renewable energy sources

- 15 projects - photovoltaic covered spaces (15 Municipalities)
- Investments on Renewable Energy Sources

Sustainable Energy Action Plans

Energy efficiency for street lighting

- **16** Municipalities
- **63.000** existing lamps to be replaced with new energy efficient
- **€16.600.000** investment
- Estimated energy savings: **48% (12-18 GWh per year)**
- Reduction of CO₂: **10.500-15.700 tones per year**
- Year of Implementation 2014-2015

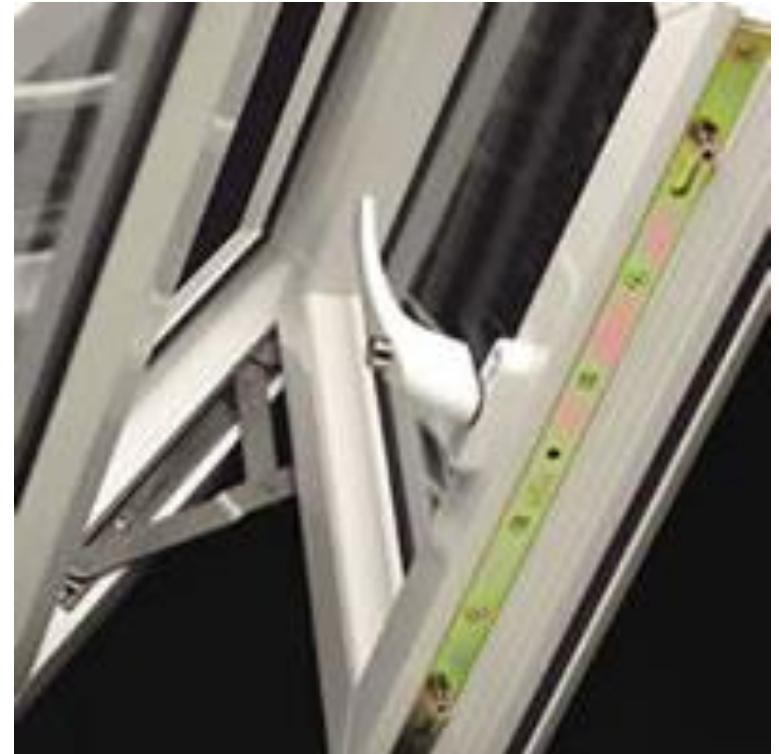
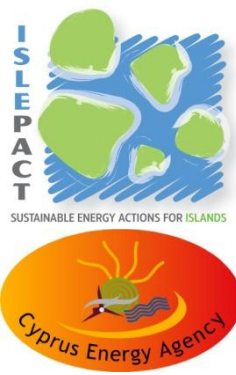

Directorate-General
for Energy

Sustainable Energy Action Plans

Energy efficiency – Municipal Buildings

Directorate-General
for Energy

Sustainable Energy Action Plans

Social Responsibility

- Cyprus Energy Cyprus is a partner
- Project funded by **ERDF**
- **Co financed** by 14 Municipalities
- **25 LIH** will be refurbished to increase energy efficiency
- **25 Smart meters** will be installed (pilot installation)
- 13 companies donated small pv installations to 13 LIH
- Expected energy savings **250 MWh**
- Expected CO2 savings **218 tones**

Sustainable Energy Action Plans Monitoring

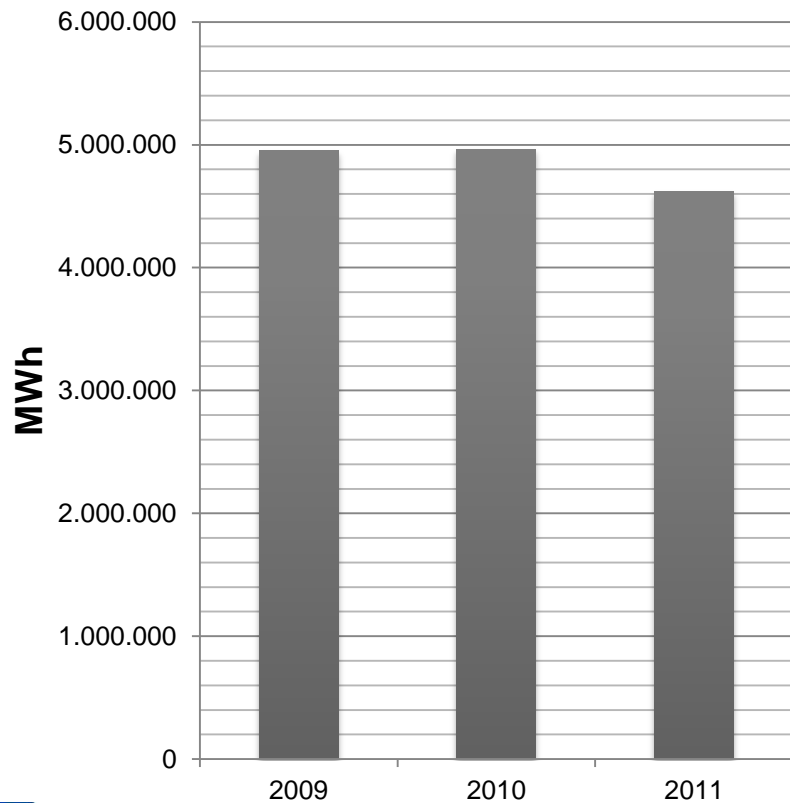
- Islepact tools
- Annual Collection of energy data
- Follow up with municipalities
- CEA Monitoring tool – Local Energy Balances (available online for 2009) – Data Collected for 2010 and 2011
- http://www.cea.org.cy/app/CEA_energy.html
- **Interactive tool - Just select the municipality of interest**

Sustainable Energy Action Plans Monitoring

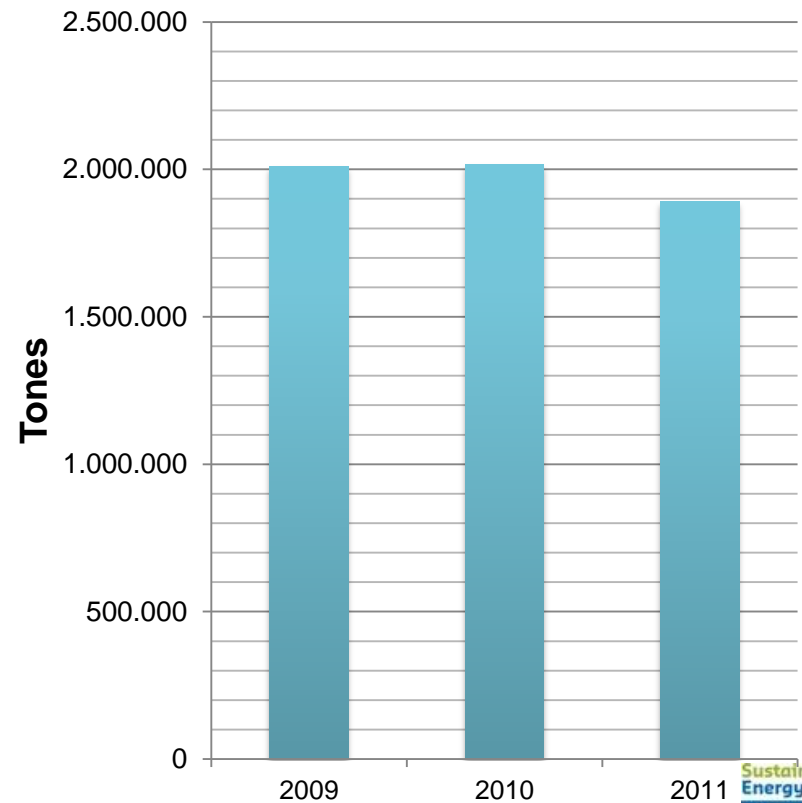

**14 Local Authorities
final energy consumption**

**6,7% energy
reduction**

**14 Local Authorities
CO₂ emissions**

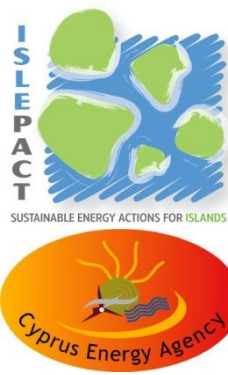
**5,8% CO₂
reduction**

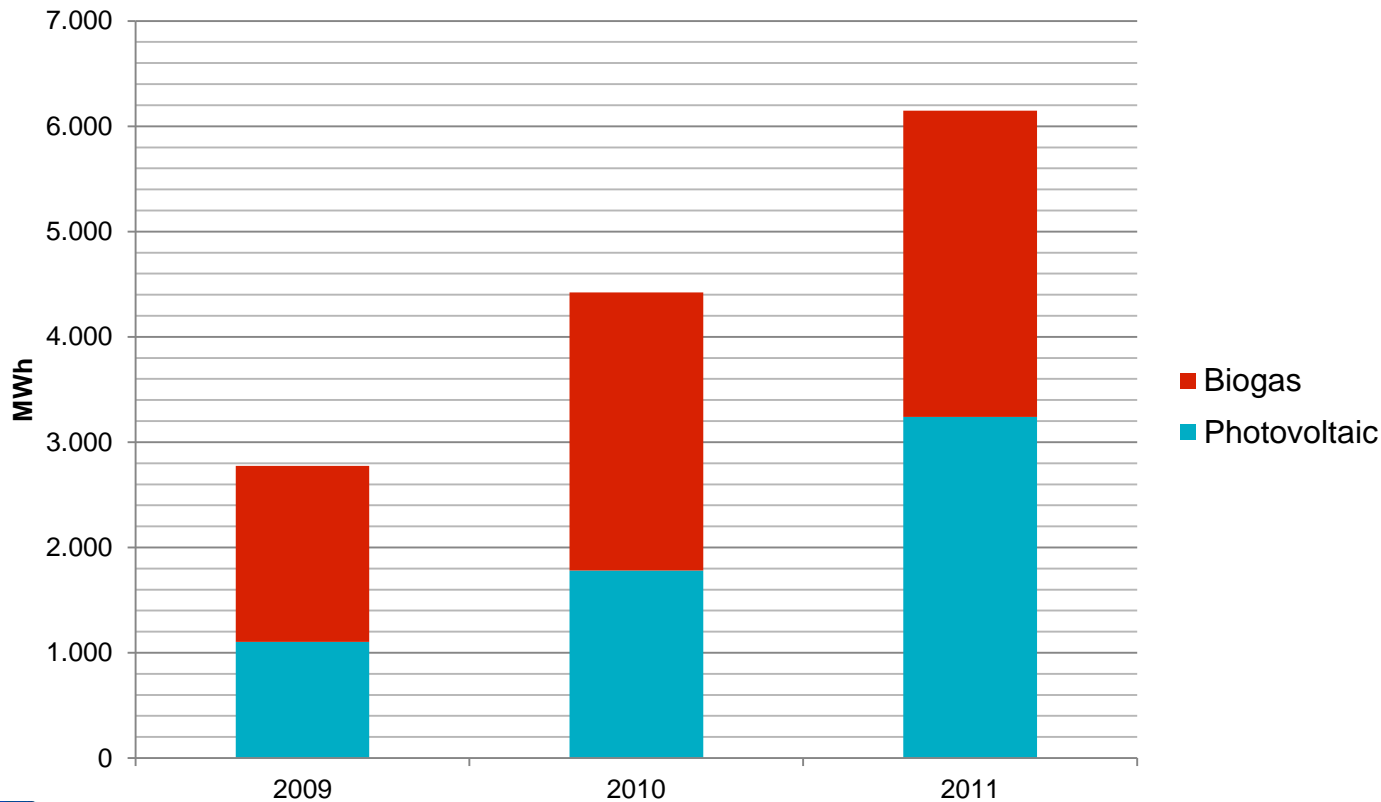
Directorate-General
for Energy

Sustainable Energy Action Plans Monitoring

14 Local Authorities – Local Renewable Electricity production

**74% increased
electricity
production with
Biogas plants**

**194% increased
electricity
production with
Photovoltaics**

Directorate-General
for Energy

Conclusions

- **Municipalities showed the Political will**
- **Municipalities committed themselves with the ambition to exceed the 20 20 20 target**
- **Energy policies established in Local level**
- **Sustainable Energy Action Plans provide the framework for local authorities on how they can achieve their targets**
- **The contribution of Local stakeholders and citizens is crucial**
- **The role of Local Energy Agencies is very important**
- **Specific financing instruments needed for supporting the Local authorities to implement their action plans**

THANK YOU

www.cea.org.cy

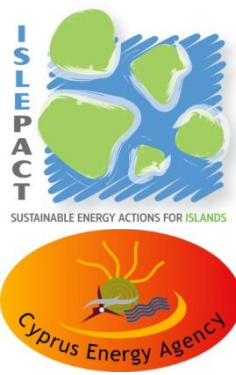
www.islepact.eu

info@cea.org.cy

Savvas.Vlachos@cea.org.cy

+357 22667716

+357 22667736

Directorate-General
for Energy

